

Rage

EMILIENNE FLAGOTHIER

Rage against the machisme

Liv Laveyne
Gezien op 08 maart 2025
Schouwburg NTGent, Gent

‘Rage against the machisme’. Het is niet alleen de titel van een boek van Mathilde Larrère over de geschiedenis van de vrouwenrechten maar ook een knipoog naar de nineties muziekband Rage against the machine. Het is met eenzelfde anarchistische attitude dat Emilienne Flagothier ‘Rage’ maakte, een al even scherpe als hilarische aanklacht tegen de cisgender man.

11 MAART 2025

NTGent had zaterdag, op Internationale Vrouwendag, geen betere voorstelling kunnen uitnodigen dan ‘Rage’ van Emilienne Flagothier. Deze Brusselse Franstalige maker omschrijft zichzelf als een radicale eco-feministe en is naast theatermaker ook militante in anarchistische bewegingen.

De uitnodiging voor Flagothier kadert meteen in een bredere programmalijn waarmee NTGent met gastcurator Ilyas Mettioui het Franstalig (Belgisch) theater meer zichtbaar wil maken in Vlaanderen. We blijven immers nog altijd selectief doof en blind voor theater over de taalgrens (als we even de eerdere verdienste van een Raven Ruëll of de huidige samenwerkingen tussen KVS en Théâtre National vergeten). Je zou denken dat het een taalkwestie is (een laat overblijfsel van of straks misschien weer een vernieuwde hoop op een Verenigd Koninkrijk der Nederlanden) maar waarom zien we liever artiesten uit Marseille en Parijs op onze Vlaamse podia dan veel Brusselse Franstalige makers en hebben we voor ‘De Walen’ al helemaal geen oog.

Het cliché dat Franstalig theater cerebraal teksttheater zou zijn wordt in ‘Rage’ meteen aan flarden geschoten. Vrij letterlijk zelfs. Het is ook de disclaimer die we via de boventiteling te lezen krijgen bij aanvang van de voorstelling: ‘We zullen scènes uit het dagelijks leven spelen en de jongens krijgen op hun bakkes’. Dat doen de performers Lesca Herfeld, Pénélope Guimas, Pauline Victoria en Castélie Yalombo met volle overgave. Een kleine twee uur lang richten ze hun pijlen (en nog wel meer scherpe en botte wapens) op de cis gender man. Vooraleer een cis gender man enig bezwaar kan maken klinkt het: ‘Hou je bek want je hebt het al meer dan 2000 jaar voor het zeggen’. Het is opvallend dat we in het publiek net

die oudere witte cis-mannen horen bulderlachen (of misschien ook niet).

De opzet van 'Rage' is eigenlijk poepsimpel en wordt consequent doorheen de ganse voorstelling doorgetrokken. We krijgen 'scènes die uit het leven gegrepen zijn' te zien. Niet de grote misdrijven als mishandeling en verkrachting, maar die venijnige 'microagressies': het lastig vallen aan de bushalte (mannen vragen nooit zomaar hoe laat het is: als vrouw weet je dan meestal wel hoe laat het is), de man die zich in het middelpunt van elk gesprek plaatst, de *mansplaining* en seksistische grappen in de vergaderruimte (bij een pitch voor een menstruatieslip), de 'behulpzame' mannelijke winkelverkopers, of de vrouw die na een werkdag haar hart lucht in bed maar enkel de oorverdovende stilte van de snurkende man naast zich krijgt.

Uma Thurman uit de film 'Kill Bill' is weer helemaal terug en ze heeft in Flagothiers actrices enkele enthousiaste discipelen gevonden.

De vier performers spelen niet alleen volwassen vrouwen na, maar ook kinderen in hun spel (en hoe genderbevestigend en binair dit nog altijd is). Of ze bespotten de plot van 'De Kleine Zeemeermin', nog zo'n vrouw die haar eigenheid moet opofferen voor de liefde van een man. De actrices spelen in al deze scènes zowel de mannen- als vrouwenrollen. Als man zetten ze een plaksnor op om hun rol te verduidelijken (de plaksnor als rekwisiet en pars pro toto voor de man is na 'No Yogurt for the dead' van Tiago Rodriguez duidelijk terug helemaal *hot*). Telkens eindigt een scène in een heerlijke afrekening van de vrouw met de man, met filmische gevechtsmoves en dito live geluidseffecten (ja, selder breken klinkt net als een geknakte nek!). Uma Thurman uit de film 'Kill Bill' is weer helemaal terug en ze heeft in Flagothiers actrices enthousiaste discipelen gevonden!

Af en toe denk je daarbij: moeten we wel alle cis-mannen over één en dezelfde kam scheren? Is het niet te cliché man-vrouw gedacht? Zijn we al niet voorbij dat binaire denken? Maar dan kijk je naar het nieuws of overdenk je je dagdagelijkse ervaringen, van klein meisje tot vrouw, en dan denk je: ja, de nood blijft nog even en is misschien acuter dan ooit. En je weet dat een beetje de situatie uitvergroten en de omgekeerde spiegel voorhouden zoals 'Rage' dat doet, een waarschuwing is.

Nu Amerikaans president Trump terug een binair systeem invoert (en we hebben het niet over nul en één, alhoewel), nu steeds meer jonge Europese mannen vrouwonvriendelijk ideeën erop nahouden volgens een studie van het Europees Instituut voor Gendergelijkheid, en volgens een Vlaams rapport bijna 80 procent van de vrouwen in Vlaanderen seksueel grensoverschrijdend gedrag meemaakten, terwijl ondertussen de kersverse zwangere NVA-burgemeester van Antwerpen zichzelf en haar buik 'een militair schema' oplegt.

Misschien is het dat wat uiteindelijk toch op mijn lever blijft liggen. Dat de theatrale keuze om niet te nuanceren als het over cis-mannen gaat ook geen plaats laat voor nuance in de portrettering van de vrouwen in 'Rage'. Het enige antwoord van deze vrouwen is agressie. De vrouw die als seksueel wezen die macht hanteert en mannen rond de vinger windt of hen de mond snoert met gevatte opmerkingen, zijn hier niet te bespeuren. Het zorgt ervoor dat we – ik spreek nu als vrouw - platter en zwakker uit 'Rage' komen dan we zijn, doordat

we cis-man-attitude hebben aangenomen. Het poëtische slot (te mooi om weg te geven maar iets met regen en een collectief ritueel) bewijst dat het ook anders kan.